

Kerstmis 2020

Op 24 december 1818 bleek in de Sint Nikolaaskerk te Oberndorf, bij Salzburg, het orgel kapot te zijn: muizen hadden de blaasbalg aangevreten. Nu komt zo iets natuurlijk nooit uit, maar zo vlak voor Kerstmis al helemaal niet. Nu had de kapelaan van de kerk, Joseph Mohr, twee jaar daarvoor een kerstgedicht gemaakt, en hij trok met de tekst naar de onderwijzer-componist van het dorp, Franz Gruber. Hij zette er een eenvoudige melodie op en de volgende dag, 25 december 1818, werd het lied voor de eerste keer uitgevoerd met gitaarbegeleiding. Velen onder u zullen ondertussen wellicht weten over welk kerstlied ik het heb: het wereldberoemde “Stille Nacht”.

Apart eigenlijk hoe vanuit zo’n tegenslag iets geboren kan worden wat uiteindelijk de wereld veroverd en misschien wel het meest beroemde kerstlied aller tijden geworden is. Het is in meer dan 140 talen vertaald.

Zo’n 2020 jaar geleden werd in Bethlehem een Kindje geboren. Eigenlijk was het per ongeluk dat Hij daar geboren werd: zijn ouders waren namelijk op reis vanwege de volkstelling en moesten daarvoor in Bethlehem zijn. Door die volkstelling was het er ook drukker dan normaal, en zo kwam het dat zijn moeder uiteindelijk beviel in een stal (of grot) en Hij een kribbe als wieg kreeg. Niet echt ideaal. En een ongeluk komt nooit alleen: een paar dagen later al moeten zijn ouders met Hem op de vlucht omdat koning Herodes Hem zocht om te doden. Blijkbaar was dit toch niet zomaar een Kind: er werden Hem titels toebedacht die Herodes en vele anderen bang maakten.

Dat is eigenlijk zo gebleven tot Hij 33 jaar later opnieuw op het hout kwam te liggen: deze keer niet van de kribbe, maar van het kruis. Verraden door een vriend, in de steek gelaten door zijn andere vrienden, uitgespuwd door zijn volk en een speeltje voor de Romeinse bezetter. Kortom: in mensenogen een triest en eigenlijk een mislukt leven.

We zouden nu, meer dan 2000 jaar later ook niet meer bij elkaar komen om zijn geboorte te vieren als er nadien niets meer gebeurd was, maar dan moeten we de stap zetten van Kerstmis naar Pasen: het graf waarin ze Hem gelegd hadden en wat bewaakt werd, was 3 dagen later leeg en in de periode daarna verscheen Hij aan zijn leerlingen en anderen. Het pleit trouwens voor die leerlingen dat ze het zelf eerst ook niet geloofden.

Apart eigenlijk hoe God, van iets wat in feite de finale ondergang is, de dood, een doorgang kan maken naar het echte leven. Het verhaal van zijn geboorte, leven, dood en verrijzenis is in meer dan 2000 talen vertaalden.

Half maart ging Nederland en grote delen van Europa op slot. Ook wij als parochie kregen ermee te maken. Voor de eerste keer in de kerkgeschiedenis moesten kerken hun deuren sluiten op bevel van de bisschoppen zelf: nog nooit vertoond. De weken die volgden waren surrealistisch. Alle werkgroepen lagen stil, uitvaarten met een handjevol mensen, een Goede Week en Pasen in een lege kerk.

In oktober ging Nederland opnieuw op slot. Niet zo drastisch als in het voorjaar, maar toch: de gevolgen zijn daarom niet minder erg.

Als parochie hebben we geprobeerd en proberen we nog om met mensen in contact te blijven: mensen bellen, een “paaskaart” voor alle alleenstaande parochianen van boven de 80, een attentie voor onze vrijwilligers enz. Was dat genoeg? Nee, dat was het niet. Maar soms moet ge roeien met de riemen die ge hebt.

Ook in de maatschappij ontstonden allerlei initiatieven om mensen die het moeilijk hadden te steunen. Mensen in de zorg werd een hart onder de riem gestoken middels applaus, vlaggen en spandoeken. Er werd een avond georganiseerd voor alle overledenen: aan Nederland werd gevraagd die avond een kaars voor het raam te zetten. Er vormden zich groepjes die aanboden om boodschappen te doen voor ouderen enz. enz.

Apart eigenlijk hoe, temidden van zo 'n rare situatie, mensen vindingrijk werden en deden wat ze konden om de nood van anderen (materieel of geestelijk) te verlichten. Het heeft me bij momenten ontroerd.

Kerstmis en het levensverhaal van Christus laat zien dat God a.h.w. recht kan schrijven op kromme lijnen. Het verhaal van Stille Nacht laat zien dat mensen een tegenslag kunnen ombuigen tot een geluk, zelfs onbedoeld. En straks na corona, of eigenlijk nu al, is het onze beurt.

Hoe doet ge dat? Een oud verhaaltje vertelt dat in iedere mens eigenlijk twee wolven zitten: een goede en een slechte. En weet u welke wolf het hardste groeit en uiteindelijk wint? Degene die u zelf het meeste voedt. Daarom: laat u voeren door en met dit Kind. Dat kan hier iedere dag in de kerk of de kapel. Het zal ervoor zorgen dat het goede in u groeit, en dat kunnen we allemaal gebruiken. Amen.

Johan Goris, pastoor